

Előfizetési árak:

Egész évre 10— K
Fél évre 5— K
Negyed évre 2:50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Vörösmarty Mihály-utca 6. szám.

Telefon-szám 45.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Tomcsányi Sándor.

T. Olvasóinkhoz!

Tisztelettel értesitem lapunk t. olvasóit, hogy a „BAJA“ fel. szerkesztését a mai nappal átvettem. Lapunk iránya a régi marad: a konzervatív eszmék szószólója, az igazságnak, a becsületességnek istápolója, a város igaz érdekeinek előharcosa.

Személyi kultusznak lapunk hasábjait ezentul sem nyitjuk meg, viszont óvakodni akarunk attól is, nehogy szükségtelen megrovási kalandok és lecsepülések által bárkit is érzékenyebb oldaláról érintsünk.

A köznek érdeke lesz zsinórmértékünk, az igazság pedig a vezérlő csillagunk.

Elvbarátaink, jóakaróink szives párfogatást kérjük.

Baja, 1914. jun. 20.

Tomcsányi Sándor
fel. szerkesztő.

A bajai törvényszék.

Régóta látjuk, hogy Baján csak nevelés uton lehet bizonyos időre az elernyedti vérkeringést forgásba hozni. Régóta rajta fekszik a városra a mozdulatlan álmosság, csendes elszenderülésre bágyasztó letargiája. Hiszen vannak hangok, amelyek a visszafejlesztés

gyászindulóját is kezdik már fújni. Sokaknak gazdaságosabbnak tetszik már a rendezett tanácsú város nivója.

És ebben az általános tehetetlenségben akadt aztán egy városatyja, aki annyira megerőtlette magát, hogy az eminens városi érdekeket, u. m. villanyt, vágóhidat, főtérrendezést, polgármesterkrizist, aszfaltot és más egyéb „lappaliákat“ lerázva magáról — az egyedül szükséges és közérdeknek fölkanalozott törvényszéki kérdésnek vesszőparipájára ült föl.

A törvényszék forszírozásával tényleg sikerült pár napra mozgolódást teremteni, de ez tegnapelőtt előtt volt . . . Ma már azt mernők kérdezni, hol van a tavalyi hó?

Mi más látószögből tekintjük a dolgot. Előre is megjegyezzük, hogy örvendeneink, ha Baja akarmilyen kis pozitívumot kapna már egyszer. Egyet azonban minden éhségünkben, nagy loholásunkban ne tévesszünk szem elől. Azt t. i., hogy ne tegyük magunkat nevelésessékké!

Már pedig ez mi volt?

Baján minden komoly ember tudta, hogy a jelen körülmények között törvényszékre, bármennyire szeretnők, kilátásunk sem lehet. És ezt a hatósági vagy munkapárti emberek tudhatták a legjobban, hiszen ott vannak a forrásnál. És mégis egy hatóságpartí korifeus volt az, aki örökké ott lógott a polgármester-helyettes nyakán, míg összeverbuválhatták a pa-

zar összetételű deputációt. Szüksége volt a vezérébernek erre a fiaskóra? Nem volt e előre is tisztában a helyzettel, mikor pedig láthatta, tudhatta, hogy pártjában sincs közhangulat a kérdésnek ilyen hajánál történt előrangatása irányában. Avagy csak blamálni akarta a pártját és mások malmára hajtani a vizet? Biz' uccse, ha hatósági ember volnék, akkor most én szerveznék egy deputációt és annak élén utólag is megköszönném az ilyen jóakarónak a párt érdekében kifejtett szolgálatait. Hogy feleletében a meghatottságtól remegő hangon engem is oda kívánna, ahová én őt (ahol a part szakad): az több, mint valószínű.

Külföben erősen hallatszik, hogy a vezérébert más szelek irányították. Ezzel azonban törődjék a saját házi népe, a hatósági párt. A palotaforradalmakba nem jó beleszagolni. Nekünk elvégre se a hatósági párt, se az ellenzék feje nem fáj, csak azt kárhoztatjuk, hogy az igazi közérdek mellett mindig elsiklanak és klikkérdeteket hajszolnak.

Igy leszünk mi nevelésessékké, ezért nem vesznek hennünket komoly számba sehol.

Készül a barátok templomán az óra.

Bizonyára általános örömet fog keltetni a hírtünk, amellyel sietünk a bajai közönséget meglepni: A barátok templomán nemsokára óra lesz. Egy derék bajai iparos, Laforsch János készített.

A költségtervezet 1400 koronába kerül, amely összeget nagyjából Laforsch bácsi bocsátja a házfőnök rendelkezésére. Az órat Bodicsi Sándor mester fogja a toronyban elhelyezni.

Baja város közönsége hálás szívvel fog gondolni a derék iparosra, a jó öreg Laforsch bácsira.

Távozó főnök.

A bajai apáciskoláknak négy éven át volt jeles főnököt, Faddy M. Augustinát rendi előjárósága Kiskunfélegyházára helyezte át főnöknői minőségben.

Faddy M. Augustina csak négy évet töltött Baján, de e négy év alatt is megmutatta, hogy pedagógiai tudása, általános műveltsége, előkelően szerény modora őt nagyobbra, többre is predesztináltak.

Amitől bajai tisztelői félték, az most bekövetkezett. A kongregáció félegyházi nagy intézetének érdekei követelték, hogy a minden irányban bevált, praktikus, eszes és ügyes Faddy M. Augustina lépjen az egyre bővülő intézet élére és így nekünk fájó szívvel „válét“ kell mondanunk a jó Augustina főnöknöknek.

Bajai működését nem akarjuk részletesen ismertetni, tollunkat erre hivatottnak sem tartjuk. Elég nekünk az, hogy a nagykiterjedésű „Miaszonyunkról nevezett szegény iskolánövérök kongregációjának“ tagjai közös elhatározással, mondhatni szavazással döntötték el, hogy az exponált félegyházi intézet élére Faddy Augustinát kell állítani. A bajai apacánövérök sirása, rimázkodása itt már nem használt: alaposan lezavazták őket.

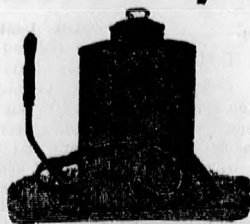
Es ez lehet M. Augustinának büszkesége is, ha már örülni nem tud és nem akar az előléptetésnek!

Az áthelyezésnek híre a zárdái vizsgák végén pattant ki, mikor az itt tartózkodott Nagyonisz. Által-

**Kékkő,
rézkénpor,
kénmáj és
raffiaháncs**

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban.

Rézkénporló, szabadalmazott **Permetező**

kivehető szélkazánával,
tökéletes berendezéssel,

Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű. (Napjegyz.)

Mindenemű permetező alkatrészek kaphatók

Drescher Gyula vaskereskedésében Baján.

nos Főnöknő áperete kimondotta a szomorú végzést.

M. Augusztina távozásának napja még nincsen teljesen fixirozva, de úgy hallottuk, hogy augusztus elejét még bevárja Baján. Tiszteelői, sok-sok volt tanítványa bizonyára módját találja, hogy a jeles szerzetesnőtől méltó módon vehessünk majd búcsut.

Kiskunfélegyházán az elemi, polgári és a tanítóképző iskolák élére kerül M. Augusztina, ahol bő alkalma lesz kiváló képességeit a magyar, keresztény kulturának és kongregációjának javára gyümölcsöztetni. Bizunk benne, hogy helyét ott is megállja, ahogyan Baján is megállta. Adjon ehhez a neki a jó Isten erőt, egészséget, munkakedvet és sok kegyelmet.

G. J.

Csevegünk.

Lesz törvényszék, lesz villanytelep, villanyvilágítás, lesz minden, lesz, lesz. . . Ábránd és remény az élet. Igaz. De csak akkor, ha némi alapja van, ha valamennyire megokolt. Hittegetes és utána folytonos csalódás nem lehet életünk. Jó volna talán végre már bizonyos hangadók kongására rögtön a kongók fejére ütni.

* *

Annak idején ingyenesnél is olcsóbban meg lehetett volna szerezni a Schleicher-szigetet. Ma volna a város közönségének gyönyörű szórakoztató helye, szép ligete a város kellős közepén, a természet szabad ölében. Községi politikánk előrelátó bölcsesége sokalotta érte a 20—25 ezer koronát, pedig a rajta termett fa kifizette az egész területet.

Annak idején megcsinálták a Deák-Ferencz zsílipet s az országgal alleluját zengtünk a mi Türrünknek. Szép. De valamennyire előrelátó városgazdálkodás csak még sem tűrhette volna, hogy Sugovicánk egy büztengerré, miazmásmaláriák bacillus telepévé legyen a város közönségének. Tessék megnézni azt a vizet, mely ott áll egy nagy városrész küszöbét előtt, melyben naponta ezer és ezer fürdik. Bizony nincs az a kemikus, aki a víz elemeit benne megtalálja. A harmincéves háború egy rettenetes kinzási módját írja le Grimmelshausen „Simplicissimus” című regényében. Mily könnyű dolguk lenne ma Gusztáv Adolf katonáinak! Patienseket csak a Sugovica partjára kellene vonsozniok.

Mondjuk, hogy annak idején hibáztak s erről mi nem tehetünk. Ha már egyszer úgy van megalkotva jelenlegi csatorna rendszerünk, hogy minden kloaka közvetlenül a városba vezet az álló vízi Sugovicába: azt még sem volna szabad tűrni, hogy szemétdomb-szemétdombot érjen partja mentén ép a városban.

* *

Egy jó gondolat. Nem új, régi óhaj, de jónak tartjuk, mert több hozzáértő patentirozta. Az a kérdés t. i. nem lehetne valahogy 4—5 személy szállítására alkalmas motorcsónakot beállítani a Sugovica csónak forgalmába. Így tavasz-nyári szezomban kirándulókat szállíthatna olcsó pénzen a dunamenti gyönyörűbből gyönyörűbb kiránduló helyekre. A bajjal közönség nagy részének az a hibája, hogy halvány sejtelmé sincs arról a remek környezetéről, amely ezt az elmaradt várost övezi. Sajnos, keresztül-kasul kis vizek vesznek minket körül s nincs érzékünk sem kedvünk azokon túl tovább nézni. Csak a „Gyuri” szigetét említjük, a dunai malomok alatt. Még a Lidó homokja sem különb, mint az a cirka 100 m. takaró mely borítja. Több mint 100 m.-es zátánya elsőrangú hely a fürdésre. Van ott hullámverés, van minden kellem, ami a testet felüdíti. Nap-számra elhevész ott egy-egy társaság, bár csak nagy ügyel-bajjal, testi erejének megfeszítésével jut oda. Sok emberrel beszélünk, nem sajnálnák azt a 60 fillért egy-egy szállításért, sőt szíves-örömmel részvényjegyeseknek is felcsapnának, ha, mondjuk, a sport-egyesület agilis elnöke úgy magáévá tenné e gondolatot és megkísérelné a dolog nyélbeütését. Hisz a sport-egyesület célja nemesek training, hanem egészség is. Nem olyan sok az az 5000 korona. Két-három év alatt feltétlenül kifizetődik, a város közönsége pedig eddig nem ismert, olcsó élvezetben részesül. Csak ember kell hozzá.

PUCK.

A kalocsai érsek és a kis elemista.

A napokban egy fénys szemü kis elemistával találkoztam a zárdai iskolában. Úgy csillogott a szeme, olyan mosolygásra csucsorodott a szájacskája, mint az érett cseresznye. Évdőni kezdtem vele és odaszólta: — Aranka, tornából ötösöd van. — Nem lehet, t. bácsi, nem lehet, kelepelt a kicsike, mert abból meg sem lehet bukni. Még a Kiss tanár ur se buktat abból, pedig az még svédül is tud tornászni.

— Hát aztán minék örülts olyan nagyon, — igyekeztem curukkolni. — Annak, t. bácsi, mert kaptam az érsek úról levelet. És a nagyont. Anyának ép most mutattam meg. Itt van la.

Kikaptam az aranyos csöppség kezéből a levelet, amely tényleg saját tisztes nevére van címezve és ilyenképpen szól.

T. HAJNAL ARANKA
elemi III. o. tanuló

BAJA.

Dr. Várady L. Árpád ur legkegyelmesebben kinevezett kalocsai érsek Ő Nagyméltósága nagyon kedvesen fogadta azt a kérését, hogy az elemi osztály növendékeit megbérmáni kegyeskedjék; mihelyt módjában lesz, szép kérését szeretettel fogja teljesíteni. Imádkozzának buz-

gón, hogy ez mielőbb megtörténhessék.

B-pest, 914. május 19.

szentiványi János
györi püspöki irodáigazg.

Könnyebb megértés céljából megjegyzem, hogy Hajnal Aranka osztálytársai nevében levelet írt Várady L. A. érseknek, amelyben fölkerítte, hogy minél hamarabb kegyeskedjék Bajára jönni a III. osztályt megbérmálni. Direkt a III. osztályt. A fenti szíves levél volt a kedves kérésre a válasz.

Képzelen, hogy micsoda gyönyörűen íromba, gömbölyű és hegyes akumbákutírás mehetett Győrbe, de a válasza a kis Aranka büszke lehet mindíg. Valószínűleg ezt is beáramáztatja és odafüggeszti az első áldozási kép mellé. Melléje jön idővel a bérmálási is és azután . . . nem tudom tovább . . .

Kis Aranka, te sokaknak a kívánóságát tolmácsoltad. Fénylő szemű, hosszú fűrtös, kis Arankám áldjon meg az Isten és ne haragudj rám, hogy kiszerveztetlek. Pá, szervusz.

T. bácsi.

Hirek.

Városi közgyűlés. Baja város parlamentje, mint halljuk, e dő 26-án ül össze rendes ülésre. A közgyűlés tárgyrendjéből eddig még egy pont sem került nyilvánosságra. Hej, miért e nagy titkolózás? Vaj? miért?

Vége a vizsgáknak. A bajai áll. elemi iskolákban ma délelőtt fejezték be az évváró vizsgálatokat, az apácák iskoláiban pedig csütörtökön délután. Az apácáiskolákban méltán feltűntet keitert rajz és kézimunka kiállításokról legközelebbi számunkban részletesen fogunk beszámolni.

Kórházi orvosok. Dr. Purgly Sándor főispán már a múlt héten kinevezte a három új kórházi orvosot, úgymint: dr. Sztójánovics Aurél orvosot, Schön Jenő és Gógl Vilmos szigorókat. A két első már elfoglalta helyét, de Gógl Vilmost most is Klein Gyula orvos helyettesíti.

Jövahagyott alapítvány. A belügyminiszter jövahagyta a Szász Ottó és két testvére által néhai nagyszüleik emlékére létesített 7500 koronás kiházasítási alapítványról szerkesztett alapítói oklevelet.

Évváró vizsgálatok. A városi polgári iskola az évváró vizsgálatokat jun. 20-án, 22-én és 23-án délelőtt és délután tartja meg; a tanulók rajzait és írásos munkáit jun. 20-án tesszük négy napi közszemlére.

Egy bajai ember sürgőnye. Galgóczi a posta tegnap a következő levelet hozta a városi Tanácsnak: „Örömmel vettem tudomást illetőségi városom fejlődéséről. Mindenkör készséggel szolgálak e téren mint műszaki közeg és maradtam alázatos szolgáljuk: „Bokor Rezső főmvezető főnök, Galgóczi (villamos telep.)”

Pályázik tanítói állásra. Furesca kérvény érkezett a napokban a polgármesteri hivatalhoz Arnold de Suis, samsouni (a fekete tenger melletti városka Törökországban) lakos, az ottani görög lyceum tanára folyamodik Bajára tanítói állás elnyerésére iránt. Ha ily állás turesedésber nem lenne, megérgeszik a francia és angol nyelv tanításával is, de szükség esetén kereskedelmi iskolát is nyitna. Elmondja még a kérvényben, hogy

bár már 50 éves, kitűnő egészségnek örvend és néhány hó előtt egy fiatal francia nőt vett feleségül. A menyecske azonban nem bírja az ottani maláriás éghajlatot és ezért kívánkozik Magyarországra.

Szinészet.

A színház előleges jelentése szerint Nádasynak Baján előnyösen ismert társulata f. hó 22-én kezdi meg 8 hétig tartandó előadásainak sorozatát. Mindíg a legnagyobb örömmel vesszük a hírt, ha városunkban művészi előadások látására, hallására alkalom nyílik. Hisz oly ritkán jutunk valódi művelvezetthez, mintha Thália istennő csak mostoha gyermekeinek tekintené a bajaiakat. Az igaz, nehezebb eshetik e magas személységnek a rozoga fabódéba bevonulni. De viszont, ha semmi jobb érzést nem bántó, művészi előadást nyújt a társulat, alkalma lesz a hallgatóság szívébe bevonulni; amely lakhely többet ér aranypalotánál. Előnye az igazgatónak, ha a művelt közönség igényeit igyekszik kielégíteni.

A társulat szereplő tagjainak névsora a következők: Peterdi Etelek, Albert Erzsé, Kollár Zsuzka, Burányi Etele, Nádasyn Józsefné, Megyery Olga, Verő Janka, Pintér Irma, Dobos Nándorné, Áldori Margit, Áldori Ilonka, Zombori Ilonka, Müller Katica, Németh Erzsé és 10 kardsalós. Thuróczy Gyula, Derenghy István, Komlósi Vilmos, Heltai Hugó, Nádasyn József, Fenyő Aladár, Kiss Lajos, Burányi Ferenc, Belinszky József, Nagy Pál, Inke Rezső, Dobos Nándor, Wajának Rezső, 10 segédszínész és karénekes. A zenekíséretet a cs. és kir. 86. gyalogezred zenekara szolgálta.

SPORT.

VASÁRNAPI MÉRKŐZÉSEK.

D. u. fél 3 órakor BSE. Ib.-BSE. II. d. u. 5 órakor Zombori MASE. és BSE. barátságos mérkőzése. Bíró: Boros G. Jegyek mindkét meccsre érvényesek.

FUTBALL. A Magánalkalmazottak SE-t, — Zombor ezidőszert legjobb csapatát látja vendégül június 21-én a BSE. barátságos mérkőzésre.

Itt említjük meg, hogy a BSE. négy játékosát (Marosi, Berta, Pock és Gedrá) az Egyesültlét két bársonypapkájával tüntette ki, s nyilvános mérkőzéseim azok viselésére jogosította.

ATLETIKA. A BSE.-nek ma már rendezett, látogatott szép sporttelep van, melyre — a nálunk gyakran megforduló vidéki és budapesti klubok szerint is — büszkék lehetünk. Van szépszámú áldozatkész, hozzáértő és

UJDONSÁGI!

UJDONSÁGI!

Vidor-féle

„**BUDAGYÖNGYE**“

méztápszer-különlegesség.

Továbbá finom akác és tisztessfüméz

Kilója I K 40 fillér.

Kapható

Szukopa Józsefnél,

Budapesti-út 57. szám alatt.

Megrendelésre házhoz is szállítom.

Kiadó egy bolthelyiségaz Arany Janos-utca és Rövid-utca
sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett,
valamint**egy 3 szobás utcai lakás**Bethlen Gábor-utca 2. szám alatt.
Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ **KÖNYVNYOMDA** ■**KAZAL JÓZSEF - BAJA**Telefon 45 **Vörösmarty Mihály-utca 6** Telefon 45Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésebb
kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

**Hazai Általános Biztosító
Részvény-Társaság.**A társaság elvállal biztosításokat
tűz- és jegkárok ellen (a villámesapás által okozott tűzkárokat is
megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelke-
zésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltá-
nyosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvja.**Könyvnyomdai főigazgató: B A J A.**

(Városi berház.)